

Представяне на българската култура по света – перспективи за развитие

мнение на Васил Ангелов

Мислейки си за това как може да се представи българската култура и изкуство по света, неизбежно се замислям как това се случва в собствената ни държава. А отговорът е, че все повече се убеждавам в невъзможността на държавата ни да извършва тази дейност. Поради явния факт, който постоянно се изтъква – „Пари няма”, се налага на всички да се борят по отделно за собственото си съществуване и много малка част, да не кажа почти никаква, успяват да се реализират в това си призвание – да сътворяват нещо. Получава се така, че държавата влага пари за обучението на студентите, а след това се оказва, че няма нужда от тях. Не само държавата няма нужда от изкуството, но и народът няма нужда от изкуството, защото просто е беден, много беден. На мен постоянно ми се налага да обяснявам, какво мога да работя като съм завършил НХА – ще ви кажа какво съм работил – общ работник в склад за бяла техника, хигиенист във фирма за почистване, в печатница, в строителството и др. Положението, за съжаление е идентично за голяма част от моите връстници. В най-добрият случай работят в някоя рекламна агенция и правят дизайн на кутии за дамски превръзки и тн. А работата на художника и твореца общо е да създава, да мисли не за физическото си съществуване, а за другото таково.

В България пари за изкуство не се дават, защото от него не се печели. Съществува твърде малко реклама, която в повечето случаи е по отразяване на събитието след неговото откриване, а не преди това. На конкурсите, които все още ги има, наградите са смешни.

Иначе съм убеден в това, че в България има много стойностни творци и че те биха се представили отлично извън пределите на България.

По темата за представяне на българската култура по света мога да кажа, че трябва да се отпускат повече пари, да се комуникира и търсят съвременни действащи галерии и форуми, а не само нашите културни центрове. Аз лично съм участвал в изложби в два наши културни центъра – „Дом Витгенщайн” във Виена и културният ни център в Москва. Положението във вторият беше меко казано странно – първо картините нямаше право да се продават, второ изложбата беше на третият етаж в едно от фойетата-галерия – с достъп предполагам приоритетно за работещите в сградата. Медиите, които бяха от българска страна, бяха неотлъчно до министъра, но не зададоха нито един въпрос на участниците по откриването, на хората, които представиха изкуството и културата на България.

Скоро ме поканиха да направя изложба в Киев, като абсолютно всички разходи трябваше да си покрия сам – мисията невъзможна.

Накрая искам да направя една фрапираща за мен съпоставка за това колко пари се дават в България за изкуство и култура:

Бюджет на министерство на културата за 2012г - 117 903 100 млн.лв.

Програми за:

Опазване и представяне на движимото културно наследство и изобразителните изкуства – 9 478 216 млн.лв. – 460 000 хил.лв от тях за творчески проекти

Филмово изкуство – 12 774 465 млн.лв.

Театрално изкуство – 28 292 907 млн.лв.

Музикално изкуство – 27 278 292 млн.лв.

!!! Програма за популяризиране на културните продукти и ценности – 3 815 927 млн.лв от 117 903 100 млн.лв.

И нещо още по-стряскащо за мен. От програмата за регионално развитие направили конкурс за име на програмата, за формулиране на послание и за изработване на лого. Общият награден фонд, който си разделят тримата победители е 29000 хил.лв. За справка, най-големият форум за графика в България „Международно триенале на грийфиката”, провеждащо се веднъж на три години- най-голямата награда е 4000лв. Аз спечелих една по-малка от 2000лв., които успях да си получа след седем месеца и лек скандал. На 01.12.2013г. се открива конкурс за графика „Малък формат” с четири награди по 300лв., като преди 2 години дори нямаше парични награди. Има и много други такива примери.

За съжаление не знам дали в скоро време ще има какво да показва българската култура и изкуство, не в чужбина, а дори в България. Може би този съвет по духовност, култура и национална идентичност, ще се преименува на съвет по материалност, простотия и световна глобализация.

Дълбок поклон от мен за всички, които се опитват да запазят изкуството и културата живо.